

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Alakoski, L., Lyytikäinen, J., Rannikko, H. (2015)
InnoEspoo sosiaalista oppimista kehittämässä. Teoksessa Johanna Lyytikäinen, Kirsi Niskala (toim.)
InnoEspoo: avaus uuteen yli rajojen. Omnian julkaisuja C 15. Espoo: Omnia, 41-43.

URL: https://www.omnia.fi/sites/default/files/innoespoo_loppujulkaisu.pdf

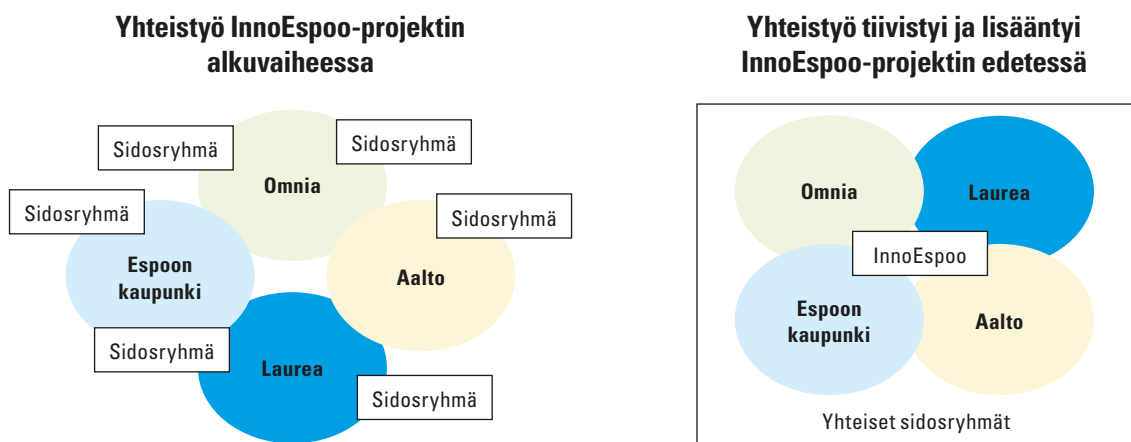
INNOESPOO SOSIAALISTA OPPIMISTA KEHITTÄMÄSSÄ

Leena Alakoski, Laurea-ammattikorkeakoulu
Johanna Lyytikäinen, Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia Heikki Rannikko, Aalto-yliopiston Pienyrityskeskus

InnoEspoo kehittyvänä yhteisönä

InnoEspoo on yhdistänyt korkeakoulujen ja ammattillisen tekemisen kokeneiden ammattilaisten osaamiseen ja opiskelijoiden kokeilunhaluun. InnoEspoon toimijoista on muodostunut yhteisö kahden vuoden aikana. Sen aktiviteetit täydentävät alueen muita yrityspalveluja ja koulutustarjontaa ja ovat tuoneet opiskelija- ja mikroryrittäjille lisäarvoa vahvalla pedagogisella otteella sekä yhteisövalmennuksilla ja -koulutuksilla. InnoEspoo -projektissa on yhdessä luotu ja

kehitetty yhteisöä Aalto-yliopiston Pienyrityskeskuksen, Espoon seudun koulutuskuntayhtymän Omnian ja Laurea-ammattikorkeakoulun sekä Espoon kaupungin kanssa. Alkutilanteessa tiesimme toisemme koulutusorganisaatioina, mutta rajapinnoilla työskentelyn aikana opimme tuntemaan toistemme käytänteitä, tiivistimme yhteistyötä ja loimme uudenlaisia yhteisöä (Kuvio 1).

Kuvio 1: Yhteisön luominen yhdessä ja käytäntöyhteisöjen rajapinnoilla työskentelyn tiivistyminen

Läpi projektin on jatkunut uusien toimintatapojen kehittäminen ja raja-aitojen madaltaminen projektitoimijoiden välillä. Varsinaisten hanketoimijoiden lisäksi yhteistyöhön on osallistunut joukko muiden koulutusorganisaatioiden ja sidosryhmien edustajia, esimerkiksi Metropolian ammattikorkeakoulu ja Kelloseppäkoulu.

Pedagogisesti voidaan puhua oppimisesta käytäntöyhteisöissä

Wenger (2000) on esittänyt, että käytäntöyhteisöjen rajoilla tapahtuva oppiminen vaatii

- yhteisen mielenkiinnon kohteen, yhteisen tekemisen ja vuorovaikutuksen,
- halun sitoutua yhteisöjen välisiin eroihin ja yhteiseen tekemisalueeseen sekä
- sen, että yhteisössä tulee olla tapoja tehdä reperтуаari ymmärrettäväksi toisille.

Reperтуаareilla Wenger (2000, 229) tarkoittaa käytäntöyhteisön tuottamia yhteisöllisiä resursseja, kuten yhteisiä rutiineja, työkaluja ja tarinoita, jotka ilmentävät yhteisön tietämystä. InnoEspoo-hankkeessa rutiineja ovat olleet esimerkiksi projektitiimin torstaitapaamiset, työkaluina nettialustat ja tarinoina yhteiset kokemukset.

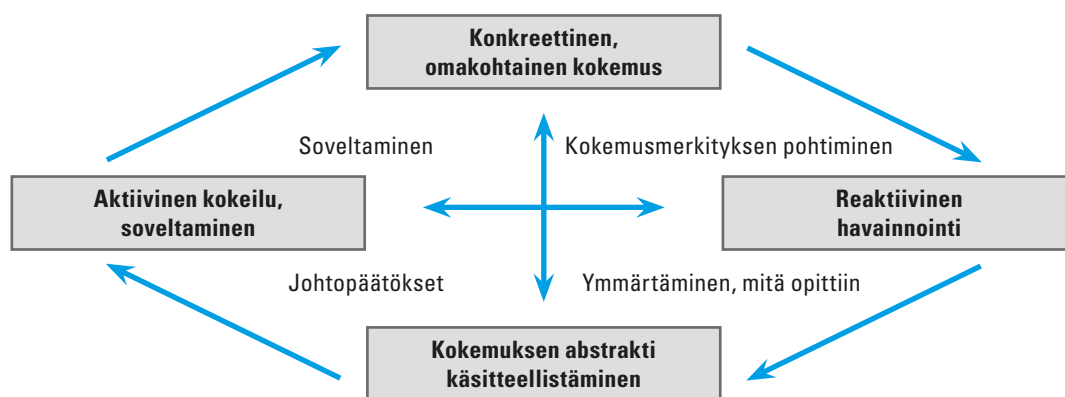
Käytäntöyhteisöjen rajat ovat sekä uusien mahdollisuuksien että vaikeuksien lähteitä (Wenger 2000). Mielenkiintoista oli pohtia yhdessä mahdollisuuksien ja vaikeuksien lähteitä projektin loppuvaiheessa. Yhtenä vaikeutena nähtiin hidas alku, koska konkreettiset kokeilut päästiin aloittamaan vasta lähes vuoden tutustumisen jälkeen. Se osoitti, miten hankalaa oli

toimintojen sovittaminen yhteen ja eri koulutusorganisaatioiden toimintatapojen hyväksyminen ja tunteminen. Myös projektitiimin jäsenten odotukset olivat erilaisia. Opiskelijoiden joustava käyttö projektin aikana ja yrittäjien mukaan saaminen ei ollut helppoa ilman konkreettista tekemistä, jota syntyi osaprojekteissa.

Wenger (2000) on esittänyt, että käytäntöyhteisöjen rajoilla tapahtuva oppiminen vaatii yhteisen mielenkiinnon kohteen. Pohdittaessa todettiin, että yrittäjyyden teema sopii hyvin yhteisen mielenkiinnon kohteeksi, koska sillä saralla tapahtuu paljon kussakin organisaatiossa mutta toisista erillään. Projektitiimi on työskentelyssään nostanut projektisuunnitelmasta esille yrittäjyyttä tukevan yhteisön luomisen toiminnan tärkeimmäksi kärkeksi. Akateeminen yrittäjyys muutoin paitsi korkean teknologian startup-yrittäjyydessä on vielä vähäistä, kun taas käsityöammatteissa yrittäjyys on tavallista. Siksi tietojen ja taitojen yhdistäminen koettiin hedelmälliseksi erityisesti Yrittäjästarteissa, Yrittäjien koulutus- ja valmennustilaisuuksissa sekä Espoo Challenge -tapahtumissa.

Sosiaalinen oppiminen

Käytäntöyhteisöissä oppiminen on sosiaalinen prosessi. Ojala (2008) on todennut osaamisen olevan yleensä hajallaan organisaatioissa ja verkostoissa. Organisaation osaaminen edellyttää rakenteita, jotka mahdollistavat ihmisten yhteistyön ja osaamisen jakamisen, siis sosiaalisen oppimisen. Ihmiset oppivat tekemällä, ja he oppivat kokemuksista, onnistumisista ja epäonnistumisista. Yksi kokemusperäisen oppimisen malleista on ns. Kolbin malli (Kuvio 2). Sen

Kuvio 2: Kolbin malli kokemusperäisen oppimisen mallina (Ojala 2008)

ajatus on, että ihminen tarvitsee kanssaoppijoita ja vuorovaikutusta, joten hän oppii toisilta ja opettaa toisia, jolloin syntyy uutta osaamista. Siksi hankkeet eri toimijoihin mahdollistavat uudenlaista, luovaa sosiaalista oppimista.

InnoEspoo-hankkeessa lähdettiin aktiivisesti kokeilemaan erilaisia yhteisiä yrittäjyyden edistämismuotoja kuten Yrittäjästarttia, Espoo Challengea, Osaamista ja oivalluksia -yrittäjävalmennuksia ja InnoVaara-toimintaa sekä lisäksi palvelukehittämistä Espoon kaupungille esimerkkinä hyvinvointitapahdotumat ja Seniori365.fi. Niistä saatiin omakohtaisia kokemuksia. Reflektointia ja havaintoja pohdittiin erityisesti suhteessa osallistujiin, opiskelijoihin ja yrittäjiin eri osaprojekteissa. Se, mitä projektitiimissä opittiin, on osittain vielä refleктоimatta. Oppivan verkoston yhteisen näkemyksen luominen ja sen nopeus ovat haastavia.

Projektitiimissä on opittu luomaan uusia tilanteita ja uutta tekemistä monimutkaisessa toimintaympäristössä. Koska toimintaympäristö käytäntöyhteisöjen ympärillä muuttuu yhä kiivaammin ja yllättävämmiin, on oppiminen jatkuvaa uusiutumista ja sopeutumista tai jopa ennakoivaa mukautumista. Hankeyhteisössä oppimisen on tehnyt vaikeaksi se, ettei sen lopputulemaa ole aina edes tiedetty, kun osaprojektia on aloitettu. Ennakkoon oppiminenkin edellyttää kollektiivisen, intuitiivisen näkemyksen luomista. Siksi intuitiolla on kasvava merkitys oikean oppimissuunnan valinnassa. Intuitio perustuu kokemukseen ja hiljaiseen tietoon, mikä puolestaan korostaa kokeneiden henkilöiden merkitystä hanketiimeissä. Hiljaisen tiedon muuttaminen tietoiseksi vaatii useita pohdin-

toja ja reflektointeja sekä pyrkimystä käytännön kokeiluista ja ymmärryksestä käsitteellistämiseen sekä tutkittuun ja systemaattiseen tietoon. InnoEspoo-hanke on ollut enemmänkin käytännön hanke kuin tutkimushanke.

Sosiaalista oppimista ja konkreettista tekemistä on syntynyt myös oppilaitosten sisällä. Esimerkiksi Laurean Learning by Developing -oppimismalli mahdollisti opiskelijoiden ja yrittäjien yhteistyön, joten hanke on Laureassa rikastanut oppimistilanteita ja työllistänyt satoja opiskelijoita osallistaen heitä toimimaan yhteistyössä eri opintojaksoilla ja opinnäytetöiden tekemisessä yrittäjien tai projektitiimin edustajien kanssa. Omnian ammattiopiston Innomerkonomit ovat osallistuneet eri osaprojekteihin osana laajennettua työssäoppimista.

Yhteenvetona voidaan todeta, että hankkeen tavoitteena on ollut uusien toimintamallien kehittäminen, joiden mukaan yhdessä luotu yhteisö voi toimia jatkossakin. Pidemmällä aikavälillä tavoitteena on, että espoolainen yrittäjyyttä tukeva ekosysteemi näyttäytyisi joustavana ja avoimena yrittäjille ja yrittäjyyttä harkitseville. Tämä edellyttää eri toimijoiden tietoisuutta toistensa tekemisistä, tiedon levittämistä edelleen omissa verkostoissa sekä asiantuntijuuden ja osaamisen jakamista niukkojen resurssien edelleen kiristyessä. Myös uusia yhteistyöhankkeita on suunnitelmassa.

LÄHTEET

- Otala, L. 2008. *Osaamispääoman johtamisesta kilpailuetu*. WSOY, Helsinki.
- Wenger, E. 2000. *Communities of practice and social learning systems*. *Organization articles*, 7(2), 225–246.